

Læreplan i forgyllerfaget - særløp Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 8. mars 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2007

Gjelder til 31.07.2023

Utdanningsdirektoratet

Formål

Forgyllerfaget representerer lange tradisjoner og har betydning for videreføring av kulturarven. Opplæringen skal bidra til at nye forgylte gjenstander blir produsert, og sikre faglig restaurering av tidligere forgylling. Faget skal ivareta samfunnets og markedets behov for forgylte håndverksprodukter.

Forgyllerfaget skal bidra til at eldre og skadede gjenstander bevares ved reparasjoner. Lærefaget skal bidra til forståelse for design i nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Opplæringen skal stimulere til riktig utnyttelse av materialer. Den skal også bidra til å utvikle forståelse for forholdet mellom marked og økonomi og forhold som gjelder helse, miljø og sikkerhet.

Sentralt i opplæringen er utvikling av fagkompetanse gjennom praktisk arbeid med tradisjonelle materialer, verktøy og teknikker. Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebrev. Yrkestittel er forgyller.

Struktur

Forgyllerfaget består av to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder	
Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift	Forgylling	Restaurering

Lærlingen skal ha fellesfag etter bestemmelser gitt av Kunnskapsdepartementet.

Hovedområder

Forgylling

Hovedområdet omfatter produksjon og forgylling av rammer i tre. Hovedområdet omhandler forgylling av metall, stein, glass, gips, papir og lær i interiør og eksteriør. Produksjonsprosessen i grunnleggende forgyllerarbeid omfatter utforming av design, valg av materialer og teknikker. Hovedområdet omfatter kvalitetssikring av produksjonsprosess og produkt, samt presentasjon og dokumentasjon av eget arbeid. Beregning av tidsforbruk, kostnader og bruk av digitale verktøy inngår i hovedområdet. Gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet inngår.

Restaurering

Hovedområdet omfatter restaurering av forgylte tregjenstander i interiør og eksteriør, samt forgylling av stein, metall, glass, gips, lær og papir. Hovedområdet omhandler også vurdering av teknikk, materialbruk og gjenstanders alder. Samarbeid og kontakt med kunder, kolleger og antikvarmyndigheter inngår i hovedområdet.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I forgyllerfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i forgyllerfaget innebærer å kommunisere om estetikk, design og arbeidsprosesser med kunder, kolleger, leverandører og andre. Det innebærer videre å dokumentere eget arbeid og å bruke fagspråk og delta i faglige diskusjoner.

Å kunne lese i forgyllerfaget innebærer å forstå og reflektere over faglitteratur og å forstå arbeidstegninger og beskrivelser med tegn og symboler.

Å kunne regne i forgyllerfaget innebærer å beregne størrelse, materialmengde, styrkeforhold, tid og pris.

Å kunne bruke digitale verktøy i forgyllerfaget innebærer å innhente informasjon, eksperimentere med design og produktutvikling, delta i faglige nettverk og dokumentere eget arbeid.

Kompetansemål

Etter Vg3

Forgylling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- tegne rammeprofiler og ornamentikk med utgangspunkt i egne ideer og kunders behov
- velge og begrunne materialer for ulike produkter
- gjære og sette sammen rammer
- utføre grunnarbeid før forgylling
- støpe og trykke med ulike teknikker
- bruke ulike dekorasjonsteknikker
- utføre polymentforgylling
- utføre oljeforgylling på ulike materialer
- patinere med ulike teknikker
- beregne tid, materialforbruk og kostnader ved produksjon
- bruke digitale verktøy i arbeid, presentasjon og dokumentasjon
- ta vare på materialer og utføre nødvendig vedlikehold av utstyr, verktøy og maskiner
- gjøre rede for og anvende gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet i hele arbeidsprosessen

Restaurering

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- vurdere og dokumentere en gjenstands alder, tilstand, materiale og teknikk
- rekonstruere manglende ornamenter
- retusjere forgylte gjenstander
- kommunisere om estetikk og design med kunder, kolleger og andre i eget arbeid
- gjøre rede for og anvende gjeldende regelverk for forgyllerfaget
- gjøre rede for fagets historie, tradisjon og egenart

Vurdering

Vg3 forgyllerfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Forgylling	Alle skal opp til svenneprøven, som normalt skal gjennomføres over minst tre virkedager.
Restaurering	Før svenneprøven må alle ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.